

6. Плахотник В.М. Обучение орфографии трудных слов в английском языке / В.М. Плахотник // Иностр. яз. в шк. – 1978. – №1. – С. 90-92.
7. Рогова Г.В. Методика обучения английскому языку на начальном этапе в средней школе: [пособия для учителей] / Г.В. Рогова, И.Н. Верещагина. – М.: Просвещение, 1988. – 224 с.
8. Склярченко Н.К. Обучение чтению на английском языке / Н.К. Склярченко. – К., 1989. – С. 104-165.
9. Старков А.П. Обучение английскому языку в средней школе / А.П. Старков. – М., 1978. – 224 с.

Т.С. ЛИЩУК. ОБУЧЕНИЕ УЧЕНИКОВ ТЕХНИКЕ ЧТЕНИЯ НА АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ

Резюме. В статье проанализировано разные методы обучения учеников технике чтения на английском языке, рассмотрено трудности, которые возникают во время обучения технике чтения, определена последовательность формирования навыков техники чтения с учетом указанных трудностей, рассмотрено систему упражнений для обучения технике чтения учащихся начальных классов.

Ключевые слова: методы обучения, трудности обучения, техника чтения, последовательность формирования навыков, система упражнений.

T.S. LISCHUK. TEACHING READING TECHNICS IN ENGLISH IN ELEMENTARY SCHOOL

The summary. The article analyses different methods of teaching pupils reading techniques, studies difficulties appearing in the process of teaching pupils reading techniques, ascertains the order of forming reading skills on account of the above mentioned difficulties, studies the system of exercises to teach reading skills to young pupil.

Key words: teaching methods, difficulties of teaching, reading techniques, order of forming skills, a system of exercises.

Одержано редакцією 10.04.2015 р.

УДК: 378.147: 811.12

К.В. ТРЕТЬЯКОВА

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ВИКОРИСТАННЯМ INTERNET-РЕСУРСІВ ЯК ЗАСОБІВ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ, ОПТИМІЗАЦІЇ ТА ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ

Резюме. У статті акцентовано на можливості використання мережі Internet всіма учасниками освітнього процесу в позааудиторній самостійній роботі як спеціально організованого виду діяльності.

Ключові слова: позааудиторна самостійна робота, Інтернет-ресурс, дистанційне навчання

Постановка проблеми. В умовах переходу до інформаційного суспільства соціально-економічні та державно-політичні перетворення, постійне зростання об'єму інформації призвели до необхідності модернізації вищої школи, націленої на розвиток системи освіти відповідно до актуальних потреб особистості, суспільства та держави.

Удосконалення професійної компетентності, заохочення прагнення до самоосвіти та впровадження інновацій – перший крок до підняття вивчення іноземних мов на кардинально новий рівень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні зміни в системі освіти тісно пов'язані з останніми досягненнями науки та техніки в галузі інформаційних, комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, психолого-педагогічні основи котрих було розглянуто в багатьох працях вітчизняних та зарубіжних дослідників (В.В. Лапінського, Г.А. Омеляненко, Т.В. Папернової, Б.С. Гершунського, Є.С. Полат та інших. [1; 2; 3; 4] На рівні держави розгорнуто цільову соціальну програму «Сто відсотків», що має створити необхідні умови і забезпечити готовність педагогів до впровадження ІКТ у навчально-виховний процес. [5]

Зміни освітніх стандартів з метою модернізації та інформатизації сучасної освіти не могли не торкнутися процесу навчання іноземних мов. Розвиток інформаційних технологій суттєво впливає на зміну статусу іноземних мов, вивчення яких стає все більш значущим у зв'язку з розширенням економічних та політичних зв'язків, мобільністю робочої сили, доступом до великого обсягу науково-технічної інформації іноземними мовами.

Сучасний вчитель/викладач повинен прийняти той факт, що інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) міцно увійшли до нашого життя. Використання нових інформаційних технологій розширює межі освітнього процесу, підвищує його практичну мету, сприяє порашенню мотивації учнів/студентів, їхніх вмінь самостійно набувати нові знання та створенню умов для їхньої успішної самореалізації в майбутньому.

Таким чином, актуальність даного дослідження пов'язана із безперервністю освіти та вмінням удосконалювати лінгвістичні самоосвітні знання та навички на міждисциплінарному рівні, що визнається особливо важливим для майбутніх вчителів-філологів як послідовників цієї стратегії.

В якості об'єкта дослідження обрано процес позааудиторного самостійного навчання студентів.

Предметом дослідження є аналіз результатів процесу позааудиторного самостійного навчання студентів факультету іноземної філології РДГУ.

Метою праці є спроба об'єктивної оцінки труднощів і недоліків процесу самостійної роботи студентів із використанням мережі Internet.

Для досягнення окресленої мети необхідно вирішити наступні завдання: 1) охарактеризувати типи Internet-ресурсів; 2) проаналізувати основні методи позааудиторної самостійної роботи студентів із

використанням мережі Internet; 3) обґрунтувати необхідність пошуку ефективних підходів та методів позааудиторної самостійної роботи для втілення їх на практиці (останнє завдання потребує подальшого кропіткого і детального вивчення). Зауважимо, вирішення зазначених питань повинно відбуватися за оптимальної взаємодії викладача та студента.

Реалізація окреслених завдань є можливою за використання аналітичних, узагальнюючих науково-дослідних методів та прийомів, збору та накопичення даних, виходячи з власного викладацького досвіду.

Гіпотезою дослідження є припущення, що використання мережі Internet в процесі самостійної роботи є результативним та ефективним у набуті теоретико-граматичних навичок, комунікативних вмінь студентів.

Теоретична значущість дослідження характеризується вивченням сутності використання мережі Internet, аналізом та описом особливостей роботи з Internet-ресурсами.

Практична цінність дослідження знайшла своє вираження в рекомендаціях, представлених джерельною базою Internet-ресурсів з дисципліни «Теоретична граматика», що, на думку автора, дозволить зорієнтувати студентів у всесвітньому океані інформації, стимулюючи їхнє визначення індивідуальних освітніх маршрутів необхідних для успішного самостійного оволодіння граматикою та іноземними мовами у цілому.

Наукова новизна полягає у спробі вперше створити методичні рекомендації щодо формування самоосвітньої компетенції із використанням Internet-ресурсів для розуміння структури іноземних мов зокрема на граматичному рівні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз Internet-ресурсів, дозволяє виділити наступні групи (за В.І. Снегуровою [6, 24-27]):

1. Інформаційні Internet-ресурси, серед яких: а) інтерактивні (підручники, посібники, організовані як гіпертекст, без включення мультимедіа компонентів, інтерактивних вставок); б) довідники, хрестоматії, журнали, матеріали скеровані на розширення, поглиблення знань з предмету, містять інформацію у вигляді гіпертексту, не передбачають включення мультимедіа компонентів, інтерактивних вставок, діалогового режиму спілкування; в) відеозаписи лекцій; г) віртуальні екскурсії.

2. Internet-ресурси практичного спрямування: а) вправи, зокрема такі, що містять ключі-відповіді (дозволяє індивідуалізувати роботу студентів) і не передбачають діалогу з викладачем-наставником; б) набори тестів (дозволяють організувати реальну перевірку знань і вмінь за темами курсу).

3. Допоміжні Internet-ресурси для викладача: а) методичні розробки лекційних, лабораторних і практичних занять; б) бібліографічні ресурси.

4. Комбіновані Internet-ресурси із елементами наведених вище груп.

5. Електронні освітні ресурси нового покоління (ЕОР НП).

Робота з Internet-ресурсами кожної групи має свої особливості. Матеріали інформаційних Internet-ресурсів можуть використовуватися: при підготовці викладача до заняття; для організації самостійного вивчення додаткового матеріалу; для організації самостійної роботи; для організації самостійної позааудиторної роботи. Даний тип Internet-ресурсів може водночас слугувати засобом контролю, основою організації індивідуальної діяльності студентів, основою конспектів; засобом самоконтролю. Методика роботи з Internet-ресурсами даної групи принципово не відрізняється від роботи з електронними версіями або відповідними паперовими носіями. Викладач чітко формулює завдання (ознайомитися, законспектувати, скласти план, знайти в текстах підтвердження чомусь, навести власні приклади за зразком тощо). При організації самостійного опанування додаткового матеріалу викладач повинен чітко сформулювати завдання для студентів та вказати адреси сайтів, що містять інформацію з даної теми, не обмежуючи при цьому ініціативу студентів. Матеріали подібних Internet-ресурсів можуть бути використані для підготовки доповідей, рефератів, написання есе тощо. Для підвищення продуктивності роботи студентів викладач повинен чітко поставити завдання, сформулювати питання, зацентрувавши увагу на пошуку відповідей на них. Доцільно перелік питань подати заздалегідь, що зекономить час на підготовку і допоможе сумістити декілька видів діяльності і контролю.

Internet-ресурси *практичного спрямування* покликані стати основою для організації позааудиторної самостійної діяльності студентів.

В самій суті диференційованого (в тому числі індивідуалізованого) навчання закладена ідея використання матеріалів Internet-ресурсів з метою: 1) самостійного вивчення нового матеріалу; 2) закріплення вивченого; 3) контроль засвоєння знань.

При самостійному вивченні нового матеріалу із врахуванням індивідуальних особливостей студента на матеріалі Internet-ресурсів практичного характеру, зокрема, може бути організований індивідуалізований практикум, що характеризується: індивідуальною кількістю завдань; характером цих завдань; індивідуальним темпом роботи студента; індивідуальним характером допомоги викладача (консультування); наявністю обов'язкового елемента самоперевірки.

На етапі контролю, використовуючи матеріали Internet-ресурсів, викладач може: провести індивідуалізоване тестування за готовими матеріалами Internet-ресурсів в автоматичному режимі; підготувати матеріали для індивідуального контролю, що здійснюється в традиційній формі/автоматичному режимі або носить комбінований характер.

Практична мета даної розвідки логічно впливає з аналізу практики дистанційного навчання студентів факультету іноземних мов РДГУ. Засвідчено, що конструювання елементів системи дистанційного навчання є емпіричним. Першочерговим в створенні учбових матеріалів, скерованих на забезпечення дистанційного

навчання, зокрема, є технічні можливості. Застосовані методи та форми переважно не відображали специфіку самостійного індивідуалізованого навчання при засвоєнні граматичних тем. Водночас, за результатами проведеного контролю знань студентів, традиційне та дистанційне навчання, зокрема, при вивченні теоретичної граматики іноземної мови, мають низку принципів відмінностей. Це, зокрема, специфіка сприйняття учбового матеріалу, представленого безпосередньо в процесі контакту студента та викладача, або за відсутності останнього; своєрідність зворотного зв'язку; в труднощах, котрі виникають в процесі урахування викладачем індивідуально-особистісних якостей студентів, загострених відсутністю можливості особистого контакту тощо.

В ситуації, коли практичне використання дистанційних освітніх технологій суттєво випереджає науково-методичні розробки з цього питання, особливої значущості набувають методологічні та теоретичні дослідження в галузі інформатизації освіти та дистанційного навчання.

Не менш важливою видається проблема низької готовності викладацького складу до реалізації процесу дистанційного навчання або використання освітніх технологій в процесі викладання філологічних дисциплін. Це виражається у відсутності будь-яких методичних матеріалів та розробленої методики для додаткової підготовки та методичної підтримки викладачів, залучених до процесу дистанційної освіти.

Попри зазначені труднощі та недоліки, ефективність використання в якості основного/допоміжного засобу дистанційного навчання електронних освітніх ресурсів нового покоління зумовлене їх орієнтацією на різні види діяльності студентів, що дозволяє індивідуалізувати процес навчання перш за все через визначення індивідуальних для кожного студента рівня та способу діяльності.

За рахунок розмаїття та інтеграції засобів, форм і методів дистанційного навчання створюються умови для реалізації не лише особистісно-орієнтованого навчання, але й забезпечується можливість конструювання та реалізації індивідуальних маршрутів засвоєння граматичного матеріалу із врахуванням особистісних навчальних потреб студентів.

Висновки. Для підвищення ефективності дистанційного навчання доцільно доповнити систему контролю системою діагностики, що дозволило би фіксувати не лише результати навчання, але й самий процес взаємодії студентів з навчальними матеріалами, включеними в учбовий ресурс.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лапінський В.В. Навчальне середовище нового покоління й особливості навчально-виховного процесу / В.В. Лапінський // Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах: науково-методичний журнал. – 2007. – № 4. – С. 80-82.
2. Новые педагогические и информационные технологии в Н76 системе образования: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Е.С. Полат, М.Ю. Бухаркина, М.В. Моисеева, А.Е. Петров; под ред. Е.С. Полат. – [4-е изд., стер.]. – М.: Издательский центр “Академия”, 2009. – 272 с.
3. Омеляненко Г.А. Модель формування науково-дослідницьких умінь у бакалаврів фізичного виховання і спорту засобами інформаційно-комунікаційних технологій [Електронний ресурс] / Г.А. Омеляненко // Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Сер.: Педагогіка. – 2014. – № 1. – С. 205-210. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvmdpu_2014_1_36.pdf. – Назва з екрану.
4. Папернова Т. Основні напрями навчання педагогів використанню інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності [Електронний ресурс] / Т. Папернова // Імідж сучасного педагога. – 2014. – № 3. – С. 35-38.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 494 «Про затвердження Державної цільової програми впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій «Сто відсотків» на період до 2015 року».
6. Снегурова В.И. Методическая система дистанционного обучения математике учащихся общеобразовательных школ: автореф. дис. на соискание уч. степени д-ра пед. наук: спец. 13.00.02. «Теория и методика обучения и воспитания (математика, уровень общего образования)» / В.И. Снегурова. – СПб, 2010. – 51 с.

Е.В. ТРЕТЬЯКОВА. ОРГАНИЗАЦИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ INTERNET-РЕСУРСОВ КАК СРЕДСТВ ДИФФЕРЕНЦИАЦИИ, ОПТИМИЗАЦИИ И ИНДИВИДУАЛИЗАЦИИ ОБУЧЕНИЯ

Резюме. В статье акцентировано на возможности использования сети Internet всеми участниками образовательного процесса во внеаудиторной самостоятельной работе как специально организованного вида деятельности.

Ключевые слова: внеаудиторная самостоятельная работа, Интернет-ресурс, дистанционное обучение

K.V. TRETIAKOVA. ORGANIZATION OF THE STUDENTS' SELF-STUDY WITH THE USE OF INTERNET-RESOURCES AS TOOLS FOR DIFFERENTIATION, OPTIMIZATION AND INDIVIDUALIZATION OF EDUCATING

The summary. In the article it is accented on the possibility of the use of Internet resources by all participants of educational process in extracurricular activities as the specially organized type of work.

Key words: extracurricular self-study, Internet-resource, distance learning.

Одержано редакцією 10.04.2015 р.